

Hamlet v dr. Kretfovi režiji

Velik uspeh Slavka Jana in vse uprizoritve

Ljubljana, 7. oktobra.

Zupančičev izrek, da je Shakespeareov Hamlet naša najboljša in najdivnejša ljudska igra, se izkazuje ob vsaki novi uprizoritvi te veličastne umetnine. Tragedija v stihih z upravn fantastnim razkošjem poezije, globokumja in dejanja je osvojila vse sloje naše publike z močjo, ki nima primerov.

Tako se je zopet v nedeljo popoldne vzhle zgodnji uri ob najkrajšem jesenskem soncu napolnila naša Drama kakor bi šlo za premiero najbolj senzacije nove. A napetost, s katero je publika sledila razvoju dogodkov na odru in odziv poslušalcev po vsakem dejanju, še posebej na zaključku predstave, ki je izražal silni vtisk tragedije sta bila čudovita in dokaz, da uživa Hamlet spoštovanje, razumevanje in ljubezen ljubljanske publike v meri kakor nobena druga klasična drama.

Odveč je pri nas poročati iznova o delu, ki ga je redno gledališko občinstvo uživalo že šestdesetkrat. Omejiti se moram torej le na novo obliko uprizoritve po režiserju dr. Bratku Kretfu ter na izvedbo nove kreacije vlog po novih predstavnikih, zlasti na Sl. Jana, novega nosilca glavne naslovne osebe.

Ze z uprizoritvijo Romea in Julija v pretekli sezoni je dr. Kretf dokazal, da se je specializiral na Shakespeara z izredno poglubenostjo in okusom. Njegov novi Hamlet je pač in tudi ostane eden izmed imponujočih viškov njegove režiserske umetnosti in poetske inscenacijske in dramaturške tvornosti. Kakor pri Romeu in Juliju je tudi za Hamleta vprav prekrasno oskrbel tako trajno prizorišče, da je naglo menjavanje prostorov z malenkostnimi izpremenbami mogoče ne da se pretrga potek dogodkov niti notranja dramatičnost dela. In to prizorišče ostane vedno lepo, dovolj naravno, predvsem pa praktično.

V družbi scenografa ing. Franja je vzel dr. Kretf za osnovo gotoske obojne loke, ki jih je uporabil deloma za vhode, deloma za okvirje slik, deloma za kaj drugega ter jih z zastorji in stopnicami povezal v arhitektonske svrhe zmerni prikupne oblike.

V dramaturškem pogledu pa je — po spretnih okrajšavah teksta — osredil svoje stremenje na to, da ostanejo vse nastopajoče osebe čim naravnije, človeško razumljive in prikupne, brez patetike in teatralike, resnični ljudje, čeprav govorijo v stihih in marsikaj najvišje filozofske iskri-vosti.

Dr. Kretfu sta se obe težnji obnesli sijajno, saj so mi celo gledalci, ki so Hamleta poslušali slučajno prvič, izjavljali, da so potek in razvoj dogodkov docela razumeli in jim je bila zapletena tragedija z besedilom vred docela jasna. To je popoln uspeh!

Novi Hamlet pa je prinesel tudi Slavku Janu, našemu izredno mnogostranskemu odskemu umetniku, velik uspeh, ki je zopet potrdil njegove široke igralske vrline. Jasen v mojstrsko razčlenjeni govorici, je prinašal besedilo učinkovito in bistvo, v igri pa je ostal priroden, ob nedejani živahnosti, strastnosti, tugi, plemenitosti vseskozi močno prikupen, s svojo graciozno osebnostjo divno mladeniški ter resnično pristno tragičen. Njegova kreacija je bila docela svojska in marsikaj prizor je podal izvorno, da je zanimal tudi s čisto tehniško igralske strani. Uloga zahteva izjemnega duševnega in telesnega napora, ki ga je Jan obvladoval do zaključka zmagovalno in do sledno z lepoto, toploto in čutno inteligenco.

Levarjev Klavdij je stal kajpak v središču vse pozornosti. Zelo zanimiv, čisto naraven, bolj resnoben kakor običajno smešen je bil Polonij Iv. Cesarja; zelo to-pel in prisrčen, v vsem prav simpatičen je Horatio Nakrstov, močan, vroče strasten Laert Severjev (izvrsten v vsem in posameznostih), odlični duh Hamletovega očeta in prvi igravec Vlad. Skrbinski, prav dobri so Lipahov grobar in Pečkov Vrnik, Gregorinov močvirni Fortinbras ter Gale-tov in Tiranov Rosenkranz in Gildenstern. A tudi ostali so se v manjših vlogah do-cela skladali v harmonični dejavnosti: Po-točkar, Presetnik, Rastresen, Brezgar in Orel. Ali tudi statisti so v velikih skupin-skih prizorih sodelovali vgladno ter se je tudi v tem pogledu dr. Kretfova režija na-ravnost imenitno izkazala.

Prav posebno se je oblikovala z že znano gindljivo Ofelijo naša marljiva Vida Juva-nova, izvrstna v igri, mimiki in govorici je lepa kraljica Gertruda Mire Danilove in kraljica v igri »Mišnica« Ukmar Boštarijeva v dramatsko izraziti in deklamacijsko krasni sceni.

Scenska muzika D. Zebreta je prav ustrežna, izrazita in efektivna. Kostumi pa

so bili skrbno izbrani, stilni in vseskozi okusni.

Tako so si glavni igralci in igralka po-šteno zaslužili nad vse topli aplavz in obilico cvetja pred rampo.

Posebno hvala pa izrekamo režiserju dr. Kretfu, ki je ustvaril uprizoritev, na ka-tero je naša Drama — po »Katarini Medi-jejske« — zopet lahko ponosna. Fr. G.

Pot v notranjost sfinge

Prof. Reiser je znan po svojih raziska-vanjih in odkritjih o staroegiptskih spomenikih in njegova zasluga je tudi, da je bila nedavno pojasnjena »zagonetka sfinge«. Iz njegovih obširnih beležk o raziskavanju staroegiptskih spomenikov nas zanima zlasti njegovo odkritje poti, po kateri je prišel v notranjost egiptiške sfinge v Memfis.

Prof. Reiser je posvetil mnogo časa in truda tej čudoviti staroegiptski stavbi, dokler se mu ni končno posrečilo najti na njeni

glavi s poslikano maso votline. Takoj mu je šla v glavo misel, da bi utegnili biti to pot v notranjost sfinge. Previdno je jel odkopavati pesek in posrečilo se mu je od-kriti odprtino, skozi katero je vodila pot naravnost v notranjost orjaške stavbe, iz-klesane iz ene same skale. Najprej je prišel v glavo, potem pa v prsi in prednje šape sfinge. V njenem telesu je našel hram sonca s kipom kralja Mena. Dolg hodnik veže ta hram z dvorano v prednjih šapah, dolga 18 m in široka 4 m. Okrog oltarja je našel prof. Reiser še prvotne cerkvene

predmete iz čistega zlata. Prof. Reiser do-mneva, da je memfiška sfinga dremala ta-ko nad 8.000 let.

Ukradeni zakladi faraonov

Turški listi poročajo, da je na zagone-ten način izginilo iz oklopnih omar egipt-skega narodnega muzeja v Kairu več kilo-gramov čistega zlata in mnogo draguljev. Ukradene dragocenosti so spadale med ta-ko zvane zaklade faraonov. Škoda se cen-i na več milijonov egiptskih funtov.

LE FORZE PRODUTTIVE DELL'ITALIA FASCISTA

PROIZVAJALNE SILE FAŠISTIČNE ITALIJE

GRUPPO VETRARIO STEKLARSKA SKUPINA, SACRAS' MILANO - POLA - NAPOLI

La SILICE purissima estratta dalle cave istriane della Najčistejši SILICIJ, ki ga v istrskih kamnolomih koplje

S. A. INDAGRAR Capitale versato L. 800.000 Sede in MILANO Via Bigli 1 - Stabilimento in POLA

si trasforma nello stabilimento di Napoli della se predeluje v neapeljskih delavnicah tvrdke

S. A. CRISTALLERIA NAZIONALE Capitale versato L. 7.000.000 Sede in NAPOLI Corso Malta 150 - Deposito in MILANO Via Jenner 68

in cristallo, mezzo cristallo e vetro temperato per articoli da tavola; tubo di vetro neutro in kristal, delni kristal in trdno steklo za namizno posodo, v cevi iz nevtralnega stekla e normale per applicazioni scientifiche e sanitarie in iz normalnega za znanstveno in zdravniško rabo

Neutrex ultra 1941

La S.A. SOFFIERIE COLI-ARBINOLO-MONTI, SASCAM' Capitale versato L. 2.000.000 Sede in MILANO Via Bigli 28

nei suoi stabilimenti di Milano, Sesto San Giovanni, con questi tubi produce: v njenih delavnicah v Vergiate, Torino, Siena e Napoli se izdelujejo iz teh cevki:

Fiale - Fialoni - Tubi orlo a vite - Bottiglie isolanti e Articoli di vetro soffiato epruvete, velike epruvete, cevke, cevi z navoji ob robih, izolacijske steklenice iz naplhnjenega stekla.

PAOLO SOPRANI e FIGLI - Castelfidardo

La Ditta Comm. (fondata nel 1863) che per prima ha diffuso tale strumento in tutto il mondo è garanzia di PERFEZIONE ELEGANZA SONORITA CHIEDETE LA presso il Vo-stro abituale fornitore!

Trgovska družba (ustanovljena leta 1863) je prva razširila ta instru-ment po vsem svetu. Jam-stvo za POPOLNOST ELEGANCO in ZVOČNOST ZAHTEVAJTE ga pri Va-tem običajnem dobavitelju!

ITALIA - SPAGNA ITALIA - ŠPANIJA

RAPPRESENTANZE - COMMISSIONI CONTROLLI - ASSICURAZIONI - NO-LEGGI - TRANSITI - SPEDIZIONI Chiedete senza impegno informazioni alla sola Ditta organizzata in Spagna!

SAVASTRO & RAIMONDI GENOVA - Via S. Giorgio 2/30 Tel. 24-261

ZASTOPSTVA - KOMISIJ - KON-TROLE - ZAVAROVANJA - TRANZIT NAJEM - SPEDICIJE Zahtevajte brezobvezne informacije pri trditvi s organizacijo v Španiji!

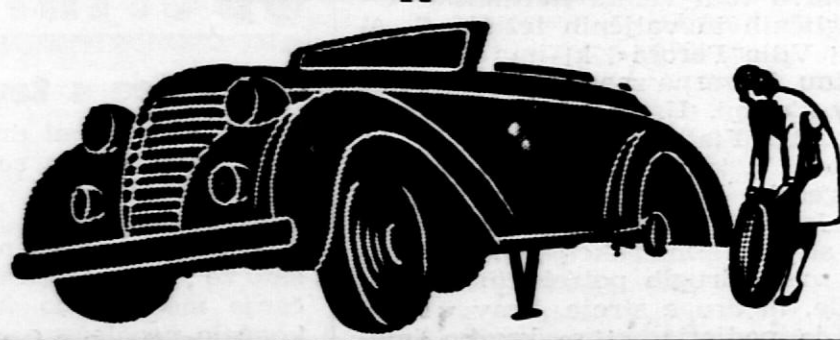
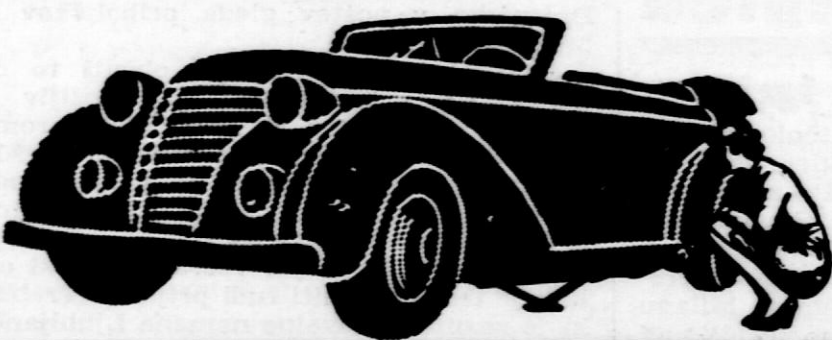
GENOVA - Via S. Giorgio 2/30 Tel. 24-261 Barcellona - Calle Luperon 3/3 Tel. 23652

Un problema risolto!... Finalmente il Martinetto fino a B. G. M. applicato permanentemente in modo invisibile ai due lati dell'automobile, permette di sollevarla con estrema faci-lità. — Approvato dalle principali fabbriche di automobili italiane ed estere.

Prezzi per coppia franco destino:

A per macchine fino a Kg. 800 - L. 291 - Imballo gratis B per macchine fino a Kg. 1500 - L. 304 - Imballo gratis C per macchine fino a Kg. 2500 - L. 321 - Imballo gratis

Cercasi rappresentanti

Industria Lampade Elettriche Radio

Industria elettrica in radijskih žarnic

TORINO - Via Giaveno, 24

RADIO - La grande Marca Italiana - RADIO

RADIO - velika italijanska znamka - RADIO

Lampade elettriche di ogni tipo e per Elektrische žarnice slehernega tipa in za vsako rabo.

Cercasi agente o esclusivista per la zona

Iščemo agenta ali izključnega zastopnika za pokrajino.

Rešena uganika!... Končno Vam vendarle pritrje-mi dvigalnik »B. G. M.«, stalno in nevidno pritrjen na obeh straneh avtomobila, omogoča dvigalni avto s skrajno lahkoto. — Odobrile so ga glavne italijanske in tuje tovarne avtomobilov.

Cene za kos, franco prejemnik:

A za vozila do 800 kg L. 291.— zavojnina gratis B za vozila do 1500 kg L. 304.— zavojnina gratis C za vozila do 2500 kg L. 321.— zavojnina gratis

Iščemo zastopnike

Ufficine Brevetti Cosimo Gigante - Milano via Astesani 6

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

XIX.

Nepričakovani gostje

V kratkih besedah moram pojasniti, zakaj sem se tako nepričakovano odločil vzeti Edito s seboj na Holandsko.

Podlež, ki se je pisal Bill Sharper, je vedel za moj naslov.

Če bi bil pustil Edito v Londonu, bi bil ta po-dlež v svoji razjarjenosti gotovo našel sredstvo, da bi prišel do moje ljubice. V zvezi z Manzano bi jo bil teroriziral, ji grozil in jo končno pripravil do priznanja, da sem se odpeljal na Holandsko. Bill Sharper bi ne bil pripisoval velikega pomena mo-jemu odhodu, pač pa bi bil Manzana takoj razumel, kaj to pomeni.

Takoj bi se bil spomnil amsterdamskega trgovca z dragulji, o katerem sva pogosto govorila in storil bi bil vse, da bi odpotoval za menoj v Amsterdam. Če bi pa tega ne mogel storiti, bi me ovadil policiji, da bi me aretirali, še preden bi mogel prodati svoj demant. . . . Ta dragoceni demant, ki sem ga še vedno nosil skritega v peti svojega čevlja.

S tem, da bi pobegnili z Edito, bi bil pa odstrani od svojih sovražnikov edino pričo, ki bi jih bila mo-gla informirati o meni. Drugi dan, ko bi prišel Bill Sharper na dogovorjeni sestanek, bi našel gnečo prazno.

Ta čas, ko bi me bil skupaj z Manzano iskal po Londonu, bi se jaz mirno peljal proti Holandski. Bil sem seveda odločen ne vrniti se tako kmalu v Anglijo. Ko bi imel končno svoje milijone, bi se napotil v Ameriko in tam bi si uredil z Edito pri-jetno, brezskrbno življenje.

Za ta čas je bil London nevaren. Treba je bilo popihati jo iz njega čim prej.

Obedovala sva mirno, po obedu sva pa pripravila prtijago, kar nama ni vzelo mnogo časa, ker sva hitro spravila v kovčke, kar sva imela.

Moja in Edita garderoza je bila potrebna znatne razmnožitve in obetal sem si storiti to čim bi ispre-menil v bankovce ta prokleti demant, ki mi je po-stajal silno nadležan.

Med pripravi za potovanje mi je zastavila vradoščena Edita, podobna gojenki penzionata pred odhodom na počitnice, mnogo vprašanj, na katera sem odgovarjal večkrat tudi šalivo, ker sem bil ti-stega dne zelo vesel in prav tako nestren, kakor moja ljubica, ker se mi je mudilo iz Anglije.

Misel, da se mi ne bo treba ločiti od Edite, mi je bila zelo prijetna. Osamljenost sovražim. Če sem sam, mi rade roje po glavi mračne misli, z Edito se pa nikoli ne dolgočasi.

Prvotno sem bil sklenil vsi jo s seboj v Amster-dam, pozneje sem si pa premislil. Spoznal sem, da bo bolje pustiti jo v Harlemu. Znanke so pač rado-vedne in zato nisem hotel, da bi mi sledila ter kon-čno ugotovila naslov mojega trgovca z dragulji. Iz-mislil sem si zgodbo o stricu Schaffu in Edito je bilo treba povsem prepričati, da me zalaga ta stric z denarjem. Igro s stricem Schaffom sem mogel igrati tako dolgo, dokler bi mi to kazalo, potem bi pa pustil v ugodnem trenutku strica umreti.

Ah, ti ubogi Manzana, kako boš potegnen za nos! — sem si mislil. Če bi bil prijazenji s menoj, bi bil morda zagotovil tvojo bodočnost, tako bi pa vrzel raje sto tisoč funtov v Temzo, nego da bi ti dal en sam šilling. Tvoj delež dobi Edita in naravno bo, da se bo to zgodilo.

Ob treh popoldne sem poravnal najin račun za stanovanje in prosil gospodinjjo, naj pošlje po avto-taksi.

Kmalu potem je prišla služkinja povedat, da čaka avtotaksi pred hišo, da pa šofer ni hotel priti gori, da bi odnesel prtijago. Prtljaga ni bila težka, ven-dar je pa sam nisem hotel odnesti. Lepo je, če ni človek domišljav, so pa primeri, ko mora polagati važnost na to, da ohrani svoj ugled gentlemana, zlasti v pričo ljubice, ki ga smatra za milijonarjevega sina.

Poiščite mi nekoga, ki bo to odnesel, — sem dejal služkinji. — Na ulici je dosti ljudi, ki radi zaslužijo nekaj napitnine.

Služkinja je takoj odšla in kmalu se je vrnila, rekoč:

— Našla sem nosača, gospod. Na hodniku so se začeli težki koraki in že je stala na pragu orjaška postava.

— Nosača ste iskali, — se je začel močan, globoko doneč glas. — Evo me!

In mož, ki je izgovoril te besede, se je porogljivo ozrl name.

Bil je Bill Sharper. Pozdravil me je afektirano, se zasmeljal z glasom, ki je zvenel kakor škripanje slabo namazanega kolesca, potlej je pa stopil v sre-dino sobe in krilnil v veliko presenečenje Edite:

— Ah, ah, zaljubljenca! Vidim, da sta se priprav-ljala na pot... Kaj pa najin sestanek... najine nujne zadeve?

Hotel za vsako ceno preprečiti škandal, sem stopil k Billu Sharperju in mu zašepetal:

— Niti besedice več... Sto funtov dobite. — Sto funtov! — To je lep dohodek, toda nika-mor se ne ganem, — je odgovoril ta predrznež na glas.

— Kljub temu...

— Oh, ni nobenega »kljub temu«; če je izjavil Bill Sharper, da se ne bo nikamor ganil, se ne da nič storiti... Se boste pač morali sprijazniti z mislijo, da me ne smete smatrati za čunjo, gospod Pipe.

— Glejte, prijatelj...